

S.N. PIRES

RUMMUN-
VARTIJA

MINERVA

Rummunvartija

S. N. PIRES

RUMMUNVARTIJA

Pedon sydän -trilogian kolmas osa

minerva
MINERVA KUSTANNUS OY
HELSINKI

© S. N. Pires ja Minerva Kustannus Oy, 2021
www.minervakustannus.fi

Kirjan lopussa on romaanin maailmankuvaan johdettava sanasto.

Runot: Säkeitä poimittu Olaus Matinpoika Sirman muistiin tallentamasta joiusta, s. 259 Mårse fauog (Morsiamen joiku), joka julkaistu latinaksi vuonna 1673 Johannes Schefferuksen teoksessa *Joannis Schefferi Argentoratensis Lapponia id est, regionis Lapponum et gentis nova et verissima descriptio...* Suom. latinan kielestä Tuomo Itkonen: *Lapponia eli Lapin maan ja kansan uusi ja todenmukainen kuvaus...*, Lapin tutkimusseura ja Karisto 1963.
Loitsuruno s. 298 Muuri kivistä kokoa on tekijän oma mukaelma kalevalaisesta runoudesta.

Graafinen ulkoasu ja taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy
Kannen kuvat: Shutterstock
ISBN 978-952-375-207-8
Painettu EU:ssa, Printon Trükikoda, 2021

ROMAANIN HENKILÖTTÄ

Tommo	Lokan löytölapsi, suden hoivaama
Lokka	Tollen siidan lovinoita, Pikku-Tihin isä, Surutytön vaari
Biegga	Lokan vaimo, Pikku-Tihin äiti, Surutytön muori
Pikku-Tihi	Lokan ja Bieggan tytär, Surutytön äiti
Surutyttö	Pikku-Tihin ja Koukon tytär
Kouko	Kuikan poika, Lokan karhuksi kiroama, Surutytön isä
Kuikka	Rantaniittyläisten lovinoita, Koukon ja Ilman isä, Surutytön isoisä
Ilma	Kuikan tytär ja Koukon sisar
Sarritsa	Tommon kasvatussisar, Lokan velipuolen tytär
Korra	Tommon kasvatusveli, Lokan velipuolen poika
Metso	Metsolaisten lovinoita
Musta Akka	Pimeyden voimia palvova noita

PROLOGI – VALKOINEN AAVA

Elämänliekki lakkasi lepattamasta, ja henki kohosi kuin savu kylmenevistä kekäleistä. Paksu hiljaisuuden verho vaienssi äänet, jotka kantautuivat keskisestä elävien puolelta. Hän unohti nimensä. Myrkyin polte ja raastava tuska hiipuivat, kun hän lipui mustaa jokea tuonpuoleiseen. Kunniannälkä, kostonhimo, kaikki vimma todistaa itsensä toisia paremmaksi katosivat. Kaikkein sitkeimpänä ja viimeisimpänä haihtui harha ihmishengen erillisyydestä.

Hän ei tiennyt, seisoiko vai makasiko hän. Ei ollut väliä, missä suunnassa oli ylhäällä tai alhaalla. Valkoinen valo ympäröi hänet niin kirkkaana, että se sokaisi kuin läpätunkemattomin pimeys. Hohde oli jatkoa hänen uudelle keveälle hahmolleen. Hänellä ei enää ollut ruumista, jolla tuntee, kuulla, nähdä, haistaa tai maistaa, ja kuitenkin hän oli tietoinen toisenlaisesta olotilastaan. Aivan kuin hänelle olisi annettu ylimaalliset aistit ja entistä laajempi ajattelukyky.

Jokin kirkkauden takana veti häntä puoleensa kuin kuunvalo yökköstä. Hän tunsi, että siellä hänen kaikki kaipauksensa saisivat viimein täyttymyksensä. Outo levottomuus pakotti häntä jatkamaan kesken jäänyttä matkaansa. Mutta missään ei

näkynyt jälkiä tai uraa, jotka olisivat vihjanneet, mihin hänen olisi pitänyt suunnata. Valkoinen aava jatkui äärestä ääreen koskemattomana kuin uusi lumi.

Äkkiä hän oivalsi, että oli ollut siellä aiemminkin. Nietokset olivat saartaneet häntä myös painajaisissa, ja hän oli ollut niiden keskellä mitätön kuin lumikirppu. Tuttu ahdistus iski kynensä rintaan, kun hän käsitti, ettei enää koskaan pääsisi pois lumitasangolta. Tämän alemmaksi en voi vajota, hän ajatteli, ja häikäisevä valkeus näkyi enää kuin kajastuksena syvän kuilun pohjalta.

Et kuulu tänne. Pehmeä murahdus kuului jostain läheltä ja veti hänet takaisin valoon.

Hänen ei tarvinnut kääntyä hopeanhoitoisen susihaltian puoleen, sillä hän oli tietoinen siitä yhtä selvästi kuin se olisi seissyt suoraan hänen edessään. Hän näki sen joka puolelta kuin hänen aistinsa olisivat kietoutuneet sen ympärille ja hän itse olisi ollut kaikkialla. Hän saattoi sulautua voimaeläimeensä kiinteämmin kuin muuttuessaan ihmisestä sudeksi. Valoaava harsoutui Päiven hymyn kultaan, kun hän katseli sitä henkiolennon kekälesilmillä. Hän aisti Hopeaturkin tassujen pehmeiden ja lämmön kuin ne olisivat olleet hänen omat jalkansa. Tuntemukset olisivat elävässä ihmisessä herättäneet ihastusta ja jumalallista kaikkivoipaisuutta. Mutta hänellä ei ollut harhoja siitä, mikä hän oli.

Et ole kuollut, susihahmoinen saivo-olento väitti tästä huolimatta.

Hopeaturkin lisäksi hän vaistosi pahantahtoisen olennon läheisyyden. Tuttu vaaran aavistus painosti häntä kuin pänyllä roikkuva ukkospilvi, mutta vaaniija vetäytyi piiloon, kun

hän kääntyi sen puoleen. Susihaltia ei ollut huolissaan, joten hänkin jätti sen omiin oloihinsa.

Hän nosteli hämmentyneenä jalkojaan ja käsiään nähdäkseen ne paremmin. Hänen yllään oli helmiäisenä kimmeltävä peski ja luunvalkoiset nahkahousut. Hiukset muistuttivat hienoa hengityshuurua pakkasessa. Iho loisti kuin kuutamo, ja kynnet hohtivat ukkoskivinä. Hän oli kevyt ja huokoinen kuin joku olisi rakentanut hänen uuden ruumiinsa pelkästä usvasta ja kuuran kimmellyksestä. Hänen mieleensä palautui elävänä sakea lumisade päivänä, jona oli nähnyt karhun polkeman uran utukalla, ja samassa kaikki muistot palasivat.

”Olen Tommo. Hukka-Tommo. Susipoika”, hän muisti ja oivalsi myös, kuka häntä oli vaaninut äsken. ”Jos olisin tien-nyt, millaiseen pulaan joudun, en olisi seurannut pedon lumijalkia.”

Katumus ja ahdistus toivat takaisin kärsimyksen, joka kuului kuolevaiselle ruumiille.

”Mikään ei voi enää pelastaa minua. Ilma vaihtoi tuopit. Hän tappoi minut...” Sanat takertuivat kurkkuun kuin kuura kaarnaan. Nakertava kipu yltyi rinnassa, missä kaipauksen kurmutoukka teki tuhojaan. Aukko laajeni laajenemistaan.

”Nielaissä suun täydeltä Mustan Akan myrkkyyä”, hän ähkäisi ja köyristyi sisuksia jäytävän tuskan ympärille. Myrkkyy korvensi luuytimiä myöten. ”Tuuperruin Kuikan salin pöydän ääreen. Luulin, että voisin huijata lovinoitaa.”

Jälkeenpäin oli helppo hahmottaa teon tyhmyys, mutta sitä oli myöhäistä katua. Pahinta oli, että murhayritys oli juuri sellainen kauheus, jonka tollelaiset olivat aina kuvitelleet hänen kykenevän tekemään. Hän oli epätoivoissaan ja tahtomattaan

osoittanut, että he olivat oikeassa. Kuinka hän olisi voinut jatkaa siitä?

Taistele tiesi takaisin, Hopeaturkki käski. Se painoi päänsä hänen otsaluutaan vasten ja työnsi etutassunsa tanaan hänen kituvan ruumiinsa sisällä.

”En taida palata. Kalmalitku poltteele riivatusti... Jos selviäisin siitä, mitä iloa elämästä enää olisi? Se on ollut vastahankaa alusta asti”, hän nurisi ja haroi usvakäsillä hahtuvahiuksia. Ele ei tyynnyttänyt häntä kuten tavallisesti, koska hän ei tuntenut päänahkaansa eikä sormiaan. Hän oli pelkkää ilmaa ja sen liikehdintää.

Apuasi tarvitaan kipeästi, haltia intti.

”Henget valitkoot jonkun toisen. Tein, minkä pystyin, eikä se ollut tarpeeksi. Nyt haluan vain unohtaa.” Tommo huitaisi susihaltiaa kauemmaksi. Se painui makuulle, laski kuononsa etutassuilleen ja odotti. ”Mitä minua enää vahtaat? Epäonnistu in täydellisesti!”

Tommo harmitteli ruumistaan, joka oli jäänyt vihollisen armoille. Hän oli varma, että sille tehtäisiin pahempaa kuin karhunpeijaisissa Kuikan pojalle Koukolle, jonka hän oli kaatanut ohtona tietämättään. Kuikka pitäisi siitä huolen. Tommo ei voinut tehdä mitään maallisten jäänteidensä hyväksi. Ne olivat hänen tavoittamattomissaan.

Tommo vavahti, kun hän ajatteli Ilma-neitoa, Kuikan vaa-leaa tyttärtä. Hän oli rakastunut suin päin ja uiskennellut suvanossa viehkeän Ilmattaren polvien välissä autuaana kuin vierotarun sotka. Pahojen aavistusten pikkukalaparvi oli näykkinyt hänen kantapäitään, mutta hän ei ollut tunnistanut uhkan merkkejä. Vieroneidon lumovoima oli estänyt häntä näkemästä

hirviötä, joka väijyi neidon yötaivaansinisen katseen syvyydessä. Vapina voimistui sisintä säröttäviksi järistyksiksi. Tommo pelkäsi luhistuvansa laajenevaan mustaan aukkoon kohdassa, jossa oli ollut hänen sydämensä.

Matala pehmeä murina tavoitti vähitellen Tommon korvat, ja hänen henkensä rauhoittui. Hopeaturkin kekälesilmät hehkuivat kotatulen lämpöä. Oliko haltia ollut hänen luonaan jo silloin, kun hänen äitinsä oli kuollut ja susinarttu oli lämmitänyt hänen vauvanruumistaan pakkasta ja kylmää viimaa vastaan? Mielikuvissaan hän kutistui avuttomaksi imeväiseksi ja näki komsioistaan välähdyksen kuutamossa välkehtivästä irtolumesta, jota Tuuliukko pöllytti hangenkuorilla. Hän oli tuntevinaan suden suonissa sykkivän veren ja haistavinaan metsän ja maidon sen takkaturkissa. Vahvat tuoksut muistuttivat häntä, miten ihanasti elämä helli, kun vatsa oli täysi, rätisevä tuli lämmitti poskea ja joiku soljui kurkusta korven hiljaisuuteen. Tommo kuvitteli, että puristi sormensa katajaiseen jouseensa, nokitti luukärkisen nuolen ja tähtäsi. Hän muisteli kaiholla, mihin kaikkeen muuhun hän oli saanut elävänä tarttua, miltä tuntui painautua koko vartensa pituudelta toista lämmintä elävää olentoa vasten. Hän nosti vapisevan kätensä silmiensä tasalle. Valo kuului sen läpi. Ilmiselvästi hän oli kuollut, ja paljon hyvää oli jäänyt kokematta.

Missä ovat saivohenget? Mikseivät ne tule jo toivottamaan minua tervetulleeksi sukuvainajalaan? Hän harasi valoa ympärillään ja odotti hermostuneena. Hänellä ei ollut aavistusakaan, keitä hänen sukulaisensa olivat. Ennen kuolemaansa Lokka oli ainoastaan paljastanut, että metsolaiset olivat tappaneet hänen perheensä. Ettei vain hänen pahin pelkonsa

ollutkin totta! Ettei hänen sukunsa kuulunutkaan auringonkansaan vaan peurojen pahimpiin vihollisiin. Lokka oli ainoa, joka oli tavannut heidät, eikä tuhorummun luojaan voinut luottaa.

Tommo kavahti, kun hänen sormiensa tilalle ilmestyivät karvaiset tassut anturoineen ja käyrine kynsineen. Säikähdys sai raajan katoamaan ja sulautumaan osaksi valkeutta nopeasti kuin savu, joka sekoittui tuuleen.

”Miksi susiemo suojeli minua? Olenko minä susi?”

Et ole suden jälkeläinen, mutta olemme yhtä. Saivosuden katse porautui nuorukaiseen ja tynnytti tämän levottomuutta. Metsästäjä ja jousi ovat yhtä samoin kuin jousi ja peura – peura ja metsästäjä. Ilma, maa, vesi ja tuli ovat yhtä ja samaa. Ja eläimet ja ihmiset enemmän kuin veljiä ja sisaria.

”Susinartun olisi pitänyt raadella ja syödä minut.” Tommo nyrpisti nenäänsä muistoille kaukaisesta lapsuudesta.

Miksi? susihaltia kummasteli ja nousi istumaan takajaloilleen. Olit kuten sen omat pennut. Sinulla oli kylmä ja nälkä.

”Sudet ovat säälittömiä ja salakavalia. Ne tappavat porojamme.” Väite kalskahti oudolta omaankin korvaan. Tommolle ei ollut mitään susia vastaan. Kesypeuroja paimentavat tollelaiset niitä vain vihasivat. Hän oli katkera, ettei ollut koskaan kuulunut mihinkään.

Susilla on maha, ja niidenkin täytyy täyttää se, Hopeaturkki puolusti tynnosti yökulkijoiden sukua.

”Olisipa Tuonen hurttu ahmaissut minut suihinsa. Olen kohdannut paljon harmia elämässäni, koska Lokka löysi minut susiemon nisiltä”, Tommo huomautti happamasti.

Kutsuit meitä, ja me tulimme. Susihaltia kallisti päätään,

ja Tommo oli näkevinään ikiviisaan hengen silmissä hivenen hämmennystä. Sen oli joskus vaikea ymmärtää kuolevaisen ihmisen järjenjuoksua.

”En varmasti. En ikipäivänä olisi ottanut sutta voimaeläimekseni, jos olisin saanut valita”, Tommo väitti. Kapinamieli iski kipinää mustassa aukossa sydämen kohdalla.

Syvällä sisimmässäsi tiesit, millainen susi todella oli. Ei vain julma metsänpeto.

”Kuinka vastasyntynyt muka tietäisi sellaista?”

Ihmisen henki ei ole vastasyntynyt. Se on ikuinen. Se muistaa.

Tommo nielaisi palan kurkustaan. Sitten hän muisti, kuinka oli harhaillut yksin ja hylättynä metsässä ja yrittänyt liittyä kuutamon valossa ulvovien susien joukkoon. Hänet oli otettu vastaan terävin hampain ja ilkein irvistyksin.

”Susilaumaan minulla ei siitä huolimatta ollut asiaa.”

Olet ihminen, ja sinun on opittava elämään ihmisten laumassa, susihaltia murahti pehmeästi kuin se olisi puhunut pennulleen.

Hopeaturkin väite kuulosti järkevältä. Yhteys luomisen keskustassa sykkivään Kaikkeuden sydämeen oli kestänyt muutaman hitaan hengenvedon, mutta sinä aikana Tommo oli ymmärtänyt elämän tarkoituksen. Nyt hän tunsu itsensä taas erilliseksi, ja ikiviisaudet alkoivat hiipua muistista. Hän ikävoi painottomuutta ja rauhaa, jossa oli leijunut hetki sitten. Samalla osa hänestä ei tahtonut päästää irti elämästä. Miksi se oli niin vaikeaa?

”En haikailisi takaisin, jos elämänlankani olisi katkennut kokonaan”, hän älysi ja keskittyi ruumiiseensa. Aste asteelta

yhteys siihen palasi, ja hän tunsi kaiken, minkä se tunsi sillä hetkellä. Ruumiissa vallitsi läpätunkematon pimeys. Henkilintu räpisteli otsaluuta vasten. Se halusi vapaaksi ruumiin raskaista kahleista. Myrkkyy oli levinnyt vatsasta kaikkialle, halvaannuttanut aistit ja salvannut keuhkot. Lihakset olivat kouristuneet kivikoviksi. Väsynyt sydän muljahteli harvakseltaan. Kaikkivaltias raastava kipu hallitsi kylmenevää kalmoa. Tommo ei rohjennut palata elämään, ellei tuska ensin hellittänyt.

”Jos henkeni olisi todella vapaa, jättäisin elämän keskisessä katsomatta taakseni. Luopuisin kivusta ja... huonosta omastatunnosta”, Tommo murahti. Häpeä oli hänelle tuttu tunne, ja siksi se tuntui niin pahalta. Hän kääntyi hitaasti ympäri. Valkoinen valo kiinteytyi lumimaisemaksi, jonka yllä taivas oli raskas jääkiteisten pilvien painosta. Vainajala oli hänen painajaisensa loputon lumiaava.

”Täällä näyttää aivan samalta kuin auringonkansan mailla, jonne Kuikka on loitsinut ankan takatalven Lokan rummulla. Kuka hullu haluaisi viettää ikuisuutensa ikilumessa ja pakkasuulen tuiverruksessa?” Tommo kysyi pettyneenä. Hän ojensi kätensä sivuilleen ja katsoi taivaalle. Valtavat hiutaleet leijui-
vat kohti peurapeskin hihoja ja hänen kasvojaan. Ne satoivat suoraan hänen lävitseen, eikä hän tuntenut niiden kylmyyttä. Mutta keskisessä Päiven lapset elivät viimeisiä viikkojaan tappavassa pakkasessa, jossa mikään elollinen ei selviytyisi. Ruoka loppuisi, kun raadotkin olisi syöty. Silloin Syöjätär astuisi kynnyispuiden yli, ja kotatulet tukahtuisivat.

”Vetehisen tytär, Pyrytär ja metsänneidot anoivat, että tuhoaisin rummun. En kyennyt edes kierolla juonella saamaan sitä takaisin viholliskansan lovinoidalta. Petin kaikki, jotka

panivat uskonsa varaani.” Tommo kiemurteli nahoissaan, sillä hän näki kaikki erheensä, koko häpeällisen polun susinartun nisiltä katalan vierottaren syliin. Hänellä oli ollut suuria unelmia ja sitäkin suuremmat luulot itsestään. Ne olivat haihtuneet nopeammin kuin vesi kuumilta kiviltä, kun hän oli maistanut kalmarohdon suussaan.

”Kuikka tekee yhä pahojaan rummulla. Pikku-Tihi ja Biegga odottavat Surutyttöä kotiin. Hyisen viiman pitäisi viillellä kasvojani ilveksen kiivaudella. Kuikka ei tunne sääliä. Enkä minä ansaitse sitä”, Tommo tuskastui. Hän oli aina saanut rangaistuksen suunsoitosta, vastuiden laistamisesta ja ilkitöistä. Kasvinveli Korra kavereineen oli kostanut hänen jokaisen kepposensa perinpohjaisella selkäsaunalla.

Täällä et saa muuta rangaistusta kuin sen, johon olet itse itsesi tuominut. Olet Kaiken emon kohdussa, Hopeaturkki kertoi. Tuonpuoleinen näyttäytyy sellaisena kuin vainaja haluaa, kunnes hän on valmis jatkamaan matkaa uuden elämän alkuun.

”Siksi eri noitien kuvaukset lovimatkoista eroavat toisistaan”, Tommo tuumi ja muisteli harmajaa Lokka-noitaa, joka oli viettänyt miltei puolet elämästään Vainajalan henkien seurassa. Tommo tahtoi tietää, millaisena Lokka oli nähnyt alisen. Ja samassa hän seisoj tummalla luodolla valtavassa maanalaisessa luolassa, jonka läpi virtasi musta joki. Ainoat valon lähteet olivat virrassa uiskentelevat utuiset henget ja kaukaa luolan perältä siintävä kirkas valo, jota kohti kuolleet kelluivat. Auringonkansan mahdikkaimman lovinoidan Tuonela oli synkkä ja surullinen paikka. Tommo sääli Lokkaa, vaikka tämä olisi kyllä voinut tehdä enemmän hänen hyväkseen. Lokka oli

pelastanut hänet hangesta mutta sysännyt saman tien sukulaistensa huostaan sen sijaan, että olisi itse pitänyt hänestä huolta.

Ehkä on parempi, ettei Lokka ottanut sinua oppipojakseen. Hän olisi opettanut sinulle myös kaikki virheelliset ajattelutapansa. Susihaltia luki hänen ajatuksensa. Ei pidä seurata jonkun toisen tällaamaa polkua. Viisaus kasvaa, kun ottaa opikseen omista virheistään.

Hopeaturkki kohotti kuononsa kivikattoon ja ulvoi kuten sudet, jotka kutsuivat laumaa koolle ennen saalistukseen lähtöä. Ulvonta kosketti Tommon kaikkein sisintä ja nostatti hänen luontoaan kuin väkevä loitsu. Kun hän yhtyi suden lauluun, kipeä aukko hänen sydämessään kasvoi umpeen. Heidän villi joikunsa poukkoili kallioseinissä ja kiiri mustaa virtaa myöten. Hukka-Tommo oli kotvan yhtä Kaikkeuden kanssa. Sitten luola haihtui olemattomiin, ja valo syleili taas heitä.

”Vasta satanut puhdas vitilumi”, Tommo huoahhti, kun hän ymmärsi viimein valkoisen aavan merkityksen. ”Olen aina pitänyt ajatuksesta, että jälkeni ovat aivan ensimmäiset utukalla. Silloin tuntuu, että voin valita vapaasti, minne kuljen. Että minä yksin määrään kohtalostani. Vain painajaisten lumiaavalla tunsin itseni mitättömäksi.”

Pelokas mieli uskoo omiin houreisiinsa. Hopeaturkki ilahtui hänen oivalluksestaan. Se huiskautti tuuhealla hännällään lunta ilmaan. Pikkuriikkiset jääkiteet kimmelsivät tähtipölynä.

Hukka-Tommo sulki silmänsä ja veti syvään henkeä kiitolisena. Kun hän katsoi taas ympärilleen, susihaltia oli kadonnut.

Valousvan keskeltä kiinteytyi hahmo, mutta se ei ollut susi.

Oliko se Saivoneito, joka vartioi maailmojen rajaa ja saattaa vainajat manan maille? Tommo pelästyi, että hänen ruumiinsa oli viimein hävinnyt taistelun myrkyllä, eikä paluuta enää ollut.

TAKAA-AJETUT

Öisessä metsässä oli mustaa kuin mörön vatsassa. Pikku-Tihistä tuntui kuin hän sulaisi hitaasti luita myöten, mutta hän ei riisunut Lokka-isänsä noitaturkkia. Sotkuiset korpinkiiltävät hiukset liimautuivat kostealle otsalle, ja kasvot vavahtelivat ponnistelusta, kun hän siirsi nutukasta toisen eteen ja pakeni vihaista tuijotusta, joka pisteli hikistä niskaa. Hän olisi voinut lennähtää karkuun lintuna, mutta tuhovoimainen noitarumppu painoi hänen selässään, Hukka-Tommo makasi ahkiossa tainnoksissa eikä hänen pieni tyttärensä Surutyttö osannut muuttaa muotoaan. Ajatus yläilmojen viileydestä nosti palan kurkkuun. Pikku-Tihi pysähtyi pää riipuksissa ja haukkoi katkonaisesti. Kotimatka oli toivottoman pitkä.

Pikku-Tihi oli pelastanut tyttärensä, Tommon ja isänsä noitarummun merentakaisten lovinoidalta Kuikalta. Heidän onnekseen metsöheimo oli hyökännyt Rantaniityn kylään, kun he olivat paenneet sieltä. Siihen oli tyssännyt Kuikan soturien rynnistys, mutta heillä oli yhä synkkä seuralainen, johon kivi-terät ja luukärjet eivät pystyneet.

Miksi raahaat murhamiestä mukanasasi? Murina kuului niin läheltä, että Pikku-Tihin olisi pitänyt tuntea miehen hengitys

selkäänsä vasten. Hän aisti vain oman sydämensä villin pauhun. Kouko Kuikanpoika oli kuollut. Vieromiehen varjo ei kuitenkaan suostunut siirtymään aliseen maailmojen rajalta, jolla nyt myös Hukka kiikkui ohuen säikeen varassa.

Vainuan jo sen kirotn ruojan tällä puolen rajaa. Harmi, etten saanut tappaä häntä itse. Ainoa lohtuni on, että hän kuolee hitaasti ja kivuliaasti, Koukon varjo ärisi. Se ei enää laulanut rakkaudesta ja maanitellut hellästi vaan kärkeäy tilaisuutta käydä surmaajansa kimppuun. Pikku-Tihi ei voinut päästää ahkiota hetkeksikään silmistään. Katkera kostonhimoinen mörähätely muistutti häntä joka askelella, että hän kiskoi ahkiassa Koukon elämän anastajaa. Vetovälineen laitaliisteet natisivat, emäpuu hiertyi lumetonta maata vasten ja oheni hauraaksi. Vainovarjon kauna oli sakeaa ja vahvaa. Kouko vihasi päiveläisnuorukaista leppymättömästi, vaikka tämä oli tappanut hänet tarkoittamattaan. Tommo ei ollut tiennyt karhunkaatoon lähtiessään, että hänen kiertämänsä metsänpeto oli mies, jonka Lokka oli loitsinut karhuksi kostoksi tyttärensä ryöstöstä.

”Pidä kyntesi erossa Hukasta. Lupasin Surutytylle huolehtia hänestä”, Pikku-Tihi varoitti, vaikka huojui kuin puu tuulesa. Hän ei ollut hennonut kertoa lapselle totuutta Tommon tilasta. Pikkuinen ei ymmärtänyt, että vain ihme saattoi pelastaa Mustan Akan kalmarohdolta. Pikku-Tihi viivytteli huonojen uutisten kertomista. Matka oli ilmankin raskas.

Minulla on oikeus kostaa, henki jylisi niin, että Pikku-Tihin ohimoita vihloi. Luovuta roisto minulle. Hän kuolee kuitenkin.

Kuolee... kuitenkin, Pikku-Tihi toisti itsekseen, kun hän kääntyi katsomaan ahkiassa makaavaa nuorukaista. Hukan

rinta oli jähmettynyt liikkumattomaksi. Pikku-Tihi oli tuntenut hädin tuskin sykkeen sinertävän ihon alla, kun oli tarkastanut sen viimeksi. Hän puristi ahkion vetoköyttä ja nielaisi vaivoin kipeän palan kuivasta kurkustaan. Hän ei voinut päästää irti.

Noitarummun ja Surutytön pelastaminen Kuikan käsistä oli alkujaan ollut Tommon tehtävä. Lokka oli luottanut löytöpoikansa herkkiin vaistoihin ja terävään päähän, vaikka tämä ei taitanut loitsun loitsua. Pikku-Tihi oli aavistanut pahaa ja lähtenyt nuorukaisen perään mutta saapunut merentakaisten maille liian myöhään. Hukka-Tommo oli epäonnistunut tehtävässään ja vastuu rummusta siirtynyt Pikku-Tihin harteille.

Rantaniityn urhot päihittivät metsosoturit, ja isäni määräsi etsintäjoukon perääsi. Jos se palaa tyhjin käsin, hän lähtee itse rumpujahtiin, Kouko varoitti.

Pikku-Tihi tiesi, miltä Kuikasta mahtoi tuntua. Kukaan, joka oli iskenyt taikasoittimen kuvioidulle kalvolle, ei halunnut luopua siitä. Rumpu turmeli käyttäjänsä lyönti löynniltä.

Etenet monta kertaa hitaammin kuin pelkkiä aseitaan kantavat, pitkäjalkaiset ja vahvat miehet. He saavuttavat sinut pian. Jätä tuo kurja lurjus. Ajattele lastamme.

Pikku-Tihi vilkaisi taakseen viisikesäistä Surutyttöä, joka hoiperteli monta askelta jäljessä ja kompasteli tammivanhusten suonimaisiin juuriin. Vierojen pukema valkoinen palttinapaita oli ryvettynyt ja sinisen villamekon helma ratkennut. Lapsen kalpea naama erottui selvästi lehtimetsän pimeydessä. Tytär oli perinyt isänsä vaaleat kiharat ja siniharmaat silmät. Lapsi oli Pikku-Tihille kaikki kaikessa, mutta hän ei voinut olla haikailematta sitä, miksi hän olisi voinut tulla, ellei Kouko olisi